

SOMMARIO

Lo studio introduttivo del presente numero, di József CSERHÁTI vescovo di Pécs su questioni della Chiesa e della pace, ci presenta dichiarazioni in difesa della pace dei Corpi vescovili cattolici dell' America, della Germania Federale e dell' Ungheria. Egli conclude nei termini seguenti: «Ci sembra che i diritti dell' uomo vengano un pò frodati dai politici e dai tecnocrati che si occupano dell'avvenire dell' umanità, mentre, nei movimenti concepiti da interessi culturali e sociali, nelle comunità religiose ed ecclesiastiche, non ci si è forse mai occupati tanto della questione, quanto nei nostri 'giorni. Bisogna aver fiducia nella politica: senza la politica non si può raggiungere la pace, ed è impossibile realizzare questa senza la difesa e la garanzia dei diritti sociali, dei diritti dell' uomo. E in questo campo saranno sempre più necessari l' incontro e la collaborazione della Chiesa e dello Stato.» – Lo studio del sociologo Jenő BANGÓ tratta le alternative della famiglia d' oggi, insistendo sulla funzione e sui compiti della piccola famiglia cristiana nella nostra epoca. – Prosegue lo studio di András KERESZTES sulla psicologia dei colloqui sacerdotali, in cui l' autore analizza i possibili effetti e risultati dei dialoghi tra sacerdoti e fedeli. – Nel saggio a puntate sulle dottrine di San Giovanni della Croce, Mária PUSKELY scrive ora su come si forma «La notte oscura dell' anima», e sul modo di liberarsene. – László SZÉKELY ci fa conoscere le solennità della Sposalizio di Maria Vergine nelle tradizioni dei Secleri di Transilvania. – Csaba KÓSA eterna in un repórtage i suoi incontri con Károly Kós, il celebre scrittore, architetto e redattore nato cent' anni fà. – Zoltán DEME prende in esame l' espressione dei concetti di sentimento e di sapienza nella «Tragedia dell' Uomo» di Imre Madách. – Rózsa IGNÁCZ, nel suo romanzo saggistico «L' uomo festevole» ci rivela come si sarebbero immaginati San Ladislao uno studente e un calciatore negli anni 1950–51, periodo del culto personale. – Anche due interviste figurano nella rivista: la prima di András KŐCZ poeta Sándor Pusztai, la seconda di Katalin MEZEY con Amy Károlyi. – Vilmos DRÉGELY ci presenta la carriera e le rivelazioni di Jean-Marie Lustiger, arcivescovo di Parigi. – Edit ERDŐDY fà la critica della monografia di Gábor Mihályi intitolata «Vita ed opere di Roger Martin du Gard». – Tamás VÁCZI rammenta il settantesimo compleanno del compositista polacco Witold Lutoslawsky, di fama mondiale.

(A tartalomjegyzék fordítói: TOMPA Mária, DOROMBY Károly, NAGY Erzsébet és Brita FRANCHI)

Haza és nagyvilág

ERDÉLYI ZSUZSÁNAK, a Magyar Tudományos Akadémia néprajzi kutatócsoportja tagjának, lapunk munkatársának ítélték oda a hamburgi F. V. S. alapítvány ez évi díját, a népművészeti Európa-díjat. A kiüntetéssel azokat az érdemeit ismerték el, amelyeket a magyar irodalom korai korszakának eddig ismeretlen műfajáról végzett kutatómunkájával szerzett. Erdélyi Zsuzsa népköltészeti, stilisztikai tanulmányaival vált ismertté. Legnépszerűbb műve a *Hegyet hágek, lőtői lépék* – *archaikus népi imádságok* című gyűjteménye.

„A magyar egyház» kiállta a próbát«” címmel ismerteti Cserhádi József pécsi püspöknek a Vigilia májusi számában megjelent, *A lelkipásztorokodás helyzete húsz évvel a Zsinat után* c. tanulmányát az osztrák katolikus hírügynökség, a KATHPRESS 1983. június 14-i kiadása, a nyugatnémet katolikus hírügynökség, a KNA június 15-én vette át az ismertetést.

A Stockholmban megjelenő *JANUS* c. folyóirat idei 4. száma anyagának egy részét Pilinszky János műveinek szentelte. A számhoz Kåre Dyberg írt bevezetőt, Pilinszky prózáját Gabor Harrer és Jan von Hofstein ültették át svéd nyelvre, verseit Gabor Harrer tolmácsolta.

A KALOT (1983. júniusi számunk)

Szívesen helyt adtunk volna a KALOT-anyagunkhoz érkező tárgyilagos, elemző hozzászólásoknak, sőt kritikai észrevételeknek, kiigazításoknak is, ilyenek azonban nem jutottak el szerkesztőségünkbe. Egyetlen hosszú levelet kaptunk, amelynek első mondata így reflektál számunkra: „Hosszú életem alatt kevés olyan szörnyiratot olvastam, amely olyan csekély tárgyismerettel és ennyire forrásanyag nélkül, ilyen hallatlan cinizmussal mert volna szentenciákat osztogatni olyan mozgalomra, amelyről a nemzetközi hírű közíró –

Nyisztor Zoltán – így ír: „Keletkezését és sikereit bátran a tünemények között lehet elkönyvelni...” A level Nagy Töhötöm történész és tudományos kutatók által idézett *Jezsuiták és szabadkőművesek* című könyvét „korántsem forrásértékűnek, inkább önheroizáló életrajznak” tartja, amely „tele otromba hibákkal és rossz adatokkal”. – A level semmilyen konkrét adattal, tényközlő mondandóval nem tudta kiegészíteni anyagunkat, pusztán vádaskodásokban és személyes mocskolódásban merült ki. Őszintén sajnáljuk, hogy önvizsgáló, a kritika mérlegére szánt számunk nem a továbbgondolkodás, a téma kiegészítésének igényét ébresztette egynémely olvasónknak, hanem az ingerült, támadó hangot, amely senkinek és semmilyen ügynek nem használ. Abból indultunk ki, hogy a tévedéshez éppúgy joga van mindenkinek, mint ahogy a véleményalkotáshoz, még ha az másokéival nem is egyezik mindenben. A dolgok tisztázásához minden jószándékú, segítő véleményt meg kell hallgatni, enélkül nincs demokratizmus, nincs józan eszmecsere, világos közgondolkodás.

Én 1942-ben kapcsolódtam a KALOT-hoz Kerkai atyán keresztül. Én és sokan mások azóta folyamatosan a jelenkori magyar történelem részesei, megvalósítói vagyunk, és ez több 40 évnél.

Angyalföldi munkásgyermekként jártam a budapesti Mezőgazdasági Középsiskolába. Harmadikos koromban ismertem meg személyesen P. Kerkait, ő irányított a parasztmozgalom felé azzal a céllal, hogy tanuljak, mert a mozgalomnak jó szakemberek kellenek. Ezzel már nem „segédtisztnek”, „intézőnek” készültem, hanem az elmaradt parasztgazdaságok, a leendő gazdák szaktanácsadójának, szakmai vezetőjének, felelős hivatástudattal, amit iskolai bizonyítványom igazol; addig közepes, attól jeles tanuló lettem.

Erettsegim után – P. Kerkai felkérésére – a hajdúdorogi Népfőiskolára mentem az ottani 40 holdas gazdaság vezetésére, a legények oktatására (növénytan, számtan, magyar, történelem stb.), a nép szolgálatára, és ugyanakkor tanulni a néptől, megismervén szokásait, táncait, érzelmi életét, gondolkodását. Ez nem volt könnyű! Egy – nekik – „nadrágos” embert nem fogadtak szívesen. El kellett magamat fogadtatnom. Ez csak a fizikai munkában és az elméleti tudásban történő bizonyítással volt lehetséges. Már ott, akkor tapasztaltam, hogy a legfeljebb nyolc elemi iskolát végzett fiatalok között mily” sok értelmes, „józan paraszti ésszel” bíró legény van, érdemes érték-velük dolgozni. – *(Tudtunkkal az elmúlt rendszerben hat elemi volt kötelező, s ebből is általában három-négy osztályt végeztek el a parasztfjak. – A Szerk.)* – És mi igenis „Kert-Magyarországot” akartunk! És ehhez az első lépés a gazdálkodás módjának megismerése. Ha tetszik – mai szóhasználattal élve – az egyes növényi kultúrák technológiájának megismertetése és a vertikális gazdálkodás kialakítása. Igen, mi piacoztunk is Hajdúdorogon minden nap, Hajdúböszörményben hetenként kétszer.

Az akkor – mai szemmel nézve – még álmódzás-útkeresés a Kert-Magyarorszáért, ma történelmi valóság! Nemcsak a kertészeti kultúrák elterjedtsége, hanem a vertikálishoz tartozó konzervgyárak, hűtőházak, export – és nem utolsósorban a nép, az egész magyar nép, amelybe a munkásosztály is tartozik, jobb ellátása. Ezenfelül a kertészet ma már egyetemen képzí legjobb szakembereit. Íme az álom -, mai valósága!

P. Kerkai nemcsak beindította, hanem a háttérben maradvá szolgált a mozgalmat, állandó kapcsolatban a helyi szervezetekkel, a különböző szintű vezetőkkel, gondolatokat ébresztve, irányt mutatva a helyi lehetőségek között a jövő érdekében. Aki abban az időben politizált, annak nem „Janus-arca” volt, hanem annál sokkal több! – mert a körülmények, a lehetőségek nem egységesek, hanem állandóan változók voltak.

P. Kerkai kérésére 1944. szeptember 1-én beiratkoztam az akkori Kertészeti- és Szőlészeti Főiskolára. Ő és a mozgalom segítségével tudtam csak vállalni, mert a szüleim anyagilag nem bírták volna taníttatásomat. Az első szigorlatok után, 1945. őszén hívtam meg tanzékére gyakornoknak Dr. Hellei professzor, és munkatársként dolgoztam a Mezőgazdasági Munkatudományi Intézetben.

És P. Kerkai lelkiigyakorlati a Manrézában! – amelyen ingyen vehettem részt, és ahol hitünk erősítésén, vallási meggyőződésünk formálásán keresztül váltam a nép és a mozgalom alázatosabb szolgájává! Engem és sok főiskolás társamat nem tört meg az akkori (1945-48) társadalmi-politikai helyzet. Meggyőződésünket, hitünket tartva cselekedtünk. 1946-ban szerveztünk egyetemi lelkiismereteket az akkor már Agrártudományi Egyetem Kert- és Szőlőgazdasági Karán. Professzoraink – Dr. Mohácsy Mátyás, Dr. Hellei András stb. – felkérésére közvetlenül segítettünk az új gazdáknak gyümölcsösöket tervezni, kialakítani stb.

Magam, hivatalomból – Gazdasági Főtanács – eredően több mint húsz Nemzeti Vállalat megszervezésében vettem részt, menteni a nemzeti vagyont, alakítani a szocialista mezőgazdaságot (szőlőgazdaságok, gyümölcsösök, talajjavítás, gombatermelés, gyógynövénytermelés stb.).

S mindezt honnan? A P. Kerkai által irányított KALOT-mozgalomból eredően, hitem és meggyőződésem alapján, szemben az akkori hivatalos egyházi vezetéssel. Lelkileg nem volt könnyű, de szívem-eszem és magyar népem érdeke ezt kívánta. Folytathatnám a sort – de minek? Folyamatosan az élet sűrűjében, az „első vonalban” dolgoztam, harcoltam. Felismertem az „idők jeleit” és „érdemben cselekedtem”.

Szabó László

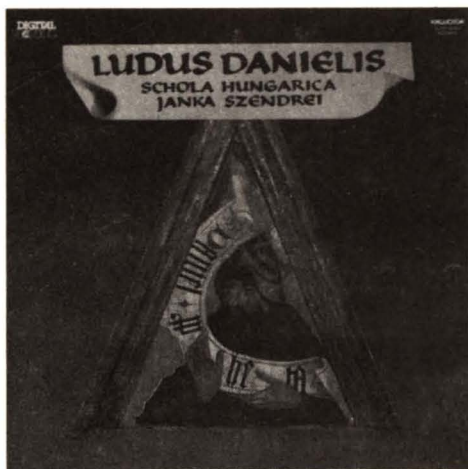
SZÁMUNK ÍRÓI

BANGÓ JENŐ szociológus, a brüsszeli Documentati-on sur l'Europe Centrale munkatársa, legutóbb Emberhez méltóan lakni c. urbanisztikai tanulmányával szerepelt lapunkban (1977. október).

DRÉGELY VILMOS laptudósító. A Vigiliában megjelent cikkei: A hatvanéves Neumann Teréz (1958. október), Brugge-i emlékek (1959. július), Zolli professzor életútja (1981. július).

Itt hívjuk fel olvasóink és az érdeklődők figyelmét arra, hogy lapunk régebbi számai a Vigilia Kiadóhivatalában megvásárolhatók.

ÚJ HUNGAROTON LEMEZEK
Digitális felvételek

LUDUS DANIELIS
Dániel-játék (XIII. sz.)
Schola Hungarica
Kósa Gábor (ütőhangszerek)
Vezényel: Szendrei Janka

SLPD 12 457

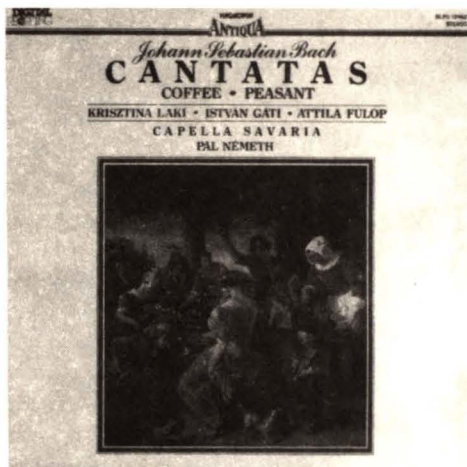
Ára: 80,- Ft

SCHUBERT
Pisztráng ötös
A-dúr. D. 667
Kocsis Zoltán (zongora)
Takács Nagy Gábor (hegedű)
Ormai Gábor (mélyhegedű)
Fejér András (gordonka)
Csontos Ferenc (nagybőgő)

SLPD 12 474

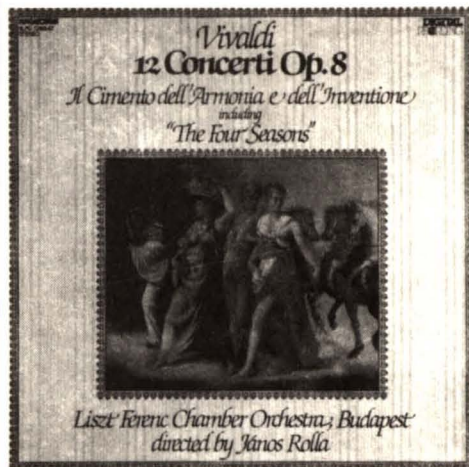
Ára: 80,- Ft

BACH
Kávékantáta BWV 211
Parasztkantáta BWV 212
Laki Krisztina, Fülöp Attila,
Gáti István,
Capella Savaria
(korhű hangszereken)
Vezényel: Németh Pál

SLPS 12 462

Ára: 80,- Ft

VIVALDI
12 Concerti Op. 8
„Il Cimento dell'Armonia
e dell'Inventione”
Rolla János (hegedű)
Pongrácz Péter (oboa)
A Liszt Ferenc Kamarazenekar
Hangversenymester: Rolla János

SLPD 12 465/7

Ára: 240,- Ft